

KÜRTLER, ALEVİLER VE MÜLTECİLERE YÖNELİK İRKÇİ SALDIRILARA İLİŞKİN 1 OCAK 2024-31 MART 2024 TARİHLERİ BASIN TARAMASI RAPORU

Sosyo-Politik Saha Araştırmaları Merkezi olarak ilkinizi Haziran-Ağustos 2021 döneminden başlatıp 3 aylık periyotlarla yayınladığımız “Kürtler, Aleviler Ve Mültecilere Yönelik İrkçi Saldırlara İlişkin Basın Taraması”nın 1 Ocak-31 Mart 2024 dönemini kapsayan 3 aylık periyotta gerçekleştirilen basın taramasında toplamda en az 32 ırkçı/ötekileştirici/yok sayan haber basına yansımıştır.

Uzun zamandır Türkiye’de iktidar ve muhalefetin söylemleriyle ve bu dolayında gelişen toplumsal reflekslerle; ötekileştirme, kutuplaştırma, yok sayma, kendinden görmeme gibi kavramlarla tanımlanan; kişilerin etnik, bölgesel ve inançsal farkları nedeniyle belirtilen davranış biçimlerine maruz bırakıldıklarını gösteren çok sayıda haberle karşılaşmıyoruz.

2024 yılının ilk 3 ayı içerisinde, özellikle yerel seçim sürecinin de başlamasıyla, başta Kürtler ve Mültecilere yönelik olmak üzere bir dizi ırkçı/ötekileştirici/yok sayan haber basına yansımıştır. Seçim kampanyası döneminde Kürtlerin siyasal tercihlerine yönelik yer yer doğrudan fiziksel şiddete/saldırıya varan, hak arama taleplerinin devlet/hükümet nezdinde terörize edilip kitlesel hedef göstermeye dönüşen süreçler ne yazık ki kanıksanmış bir hal almaya başlamıştır. Bununla birlikte Meclis kürsüsünden tutun da basın yayın organlarına kadar Kürtçe kullanımı fiiliyat da yasaklanmaya/engellenmeye çalışılmıştır.

Fiili bir müdahale ya da belirli bir hedef olarak karşımıza çıkmaya da seçim kampanyaları sürecinde birçok siyasi parti adayının “vaatleri” arasında mültecilere yönelik ırkçı/ötekileştirici söylemler seçim kampanyalarının vazgeçilmezleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bununla birlikte özellikle Mart ayı içerisinde Karabük’te okuyan çoğunluğu Afrika kökenli öğrencilere yönelik sosyal medya üzerinden ırkçı/ötekileştirici söylemlerle hedef göstermeye çalışan çok fazla paylaşımın olduğu bilinmektedir. Bunların doğrudan hedef gözetilerek yapılmamış olması ve herhangi bir eyleme dönüşmemiş olması basında tekil haber olarak yer almamasına yol açmışsa da böylesi reflekslerin ilerleyen süreçlerde çok ciddi saldırılar yaratabileceği kaygı uyandırıcıdır.

Gerçekleşen 3 aylık taramaya göre Kürt kimliğine ve diline yönelik bahsedilen Saiklerle basında en az 25 saldırı/yok sayma haberi yer almıştır. (Tablo-1)

Taramalarda, Kürt kimliğine yönelik ırkçı/ötekileştirici/yok sayma eylemlerinin daha çok Kürtçe ve politik tercihler üzerinden geliştiği görülmüştür.

Devamla, aynı dönem içerisinde Mültecilere yönelik bahsedilen Saiklerle basında en az 4 saldırı/yok sayma haberi yer almıştır. (Tablo-2)

Yine aynı dönem içerisinde Alevilere yönelik bahsedilen Saiklerle basında en az 3 saldırı/yok sayma haberi yer almıştır. (Tablo-3)

TABLO-1: 01.01.2024/31.03.2024 TARİHLERİ ARASI KÜRTLERE YÖNELİK İRKÇİ SALDIRILAR				
KİŞİ	CİNSİYET	OLAY	YER	TARİH
FERHAT ÇELİK	E	İzmir'in Aliğa ilçesinde 3 Ocak'ta Ferhat Çelik isimli yurttaş Kürtçe müzik dinlediği için bekçiler tarafından şiddete maruz kaldı. Çelik, bekçilerin şiddetine karşı İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu.	İZMİR	3.01.2024
LEVENT GÜNER	E	Etimesgut'ta "Kürt müsün" diye soran grubun saldırısına uğrayan Kürt işçilerden Levent Güner, çalıştıkları fabrikada işlerine son verildiğini ve ifadelerinin polis tarafından tutanağa geçirilmediğini aktardı.	ANKARA	5.01.2024
	E	Iğdır Üniversitesi Karaağaç kampüsünde puşi taktığı için bir erkek öğrenci, kendilerini Iğdır Ülkü Ocakları üyeleri olarak tanıtan 25 kişilik bir grup tarafından darp edildi.	IĞDIR	7.01.2023
		Ankara Üniversitesi'nde MHP'li ırkçı bir grup, bir kez daha öğrencilere saldırdı.	ANKARA	11.01.2024
		İstanbul'da yaşayan 13 yaşındaki Kürt çocuğa arkadaşları tarafından Kürt olduğu için rencide ediliyor ve tartışma sırasında Türkiye bayrağı yırttığı iddia ediliyor. İrkçi tavırlar sergileyen çocuğun babası tarafından şikayet ediliyor ve 4 polis aracı okula gelip çocuğu çocuk şubeye götürüyorlar. Savcılık kararıyla 13 yaşındaki çocuğa "Yurtdışına çıkış yasağı" ve "Belirlenen yerlere başvurmak" cezası uygulanıyor.	İSTANBUL	11.01.2024
		Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı, 200 yıllık tarihi olan Taşköprü; viyadük yapımı sırasında patlatılan dinamit nedeniyle, ağır şekilde tahrip edilmiştir.	DİYARBAKIR	17.01.2024
S.Ç	K	bir yurttaş Wan'dan İstanbul'a gelen 80 yaşındaki annesi S.Ç.'nin Türkçe bilmediği için İstanbul Havalimanı'nda saatlerce bekletildiğini belirtti.	İSTANBUL	17.01.2024
		Ağrı'nın Patnos ilçesinde 17 Ocak'ta oynanmak istenen "Qral û Travis" adlı Kürtçe oyun, kaymakamlık kararıyla engellendi.	AĞRI	17.01.2024
		MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Meclis'teki grup konuşmasında Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde imam döven kaymakama sahip çıkarak "Müslüman Allaktan başkasına asla boyun eğmez. Huzurlarınızda kurt kaymakamımız Burak Akeller'in alnından öpüyorum." dedi.	ANKARA	23.01.2024
DERYA POLAT	K	KYK yurdunda kalan Derya Polat siyasi faaliyetleri ve DEM Parti Gençlik Kongresi'ne katıldığı gerekçe gösterilerek sivil polisler tarafından yasadışı şekilde sorguya alındı, tehdit edildi.	ANTALYA	26.01.2024
		Kürtçe yayımlanan Xwebûn Gazetesi'nin internet sitesine, Erzurum 2'inci Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engeli getirildi.	ERZURUM	27.01.2024

		Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilen tutsak Ekrem Gün, yan hücrelerine getirilen ve tetikçi olduğunu belirten İsmet Özdemir adında bir kişi tarafından ölümlü tehdit ediliyor.	BALIKESİR	1.02.2024
		Şano Ar'ın 'Qral û Travis' oyununun sahnelenmesi valilikçe engellendi.	GAZİANTEP	11.02.2024
		Van Valiliği, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) ve Demokratik Bölgeler Partisi'nin (DBP), 'Dem dema zimanê Kurdî ye' yazılı afişlerinin bilboardlara asılmasını engelledi.	VAN	17.02.2024
		JINNEWS'in Kürtçe '@JinnewsKurmanci' hesabına Türkiye'de erişim engeli getirildi.	İSTANBUL	17.02.2024
BERİTAN GÜNEŞ	K	Dünya Anadil Günü'nde Meclis Genel Kurulu'nda Kürtçe konuşan DEM Parti'li Beritan Güneş'in mikrofonu 2 kez kapatıldı, Meclis Başkanı Celal Adan "tek dil" vurgusu yaptı.	ANKARA	21.02.2024
METİN-KEMAL KAHRAMAN	E	Dünya Anadil Günü kapsamında düzenlenmesi planlanan Metin ve Kemal Kahraman konserini valilik ve emniyet yasakladı.	BİNGÖL	21.02.2024
		Hakkari Derecek'e bağlı Duve köyünün girişine x-Ray cihazı konulup köye giren köylüler çıplak aramaya maruz bırakılmaktadır.	HAKKARİ	1.03.2024
		DEM Parti İnegöl ilçe binasına saldırı düzenlendi.	BURSA	5.03.2024
		Mersin Akdeniz'de DEM Parti'nin seçim irtibat bürosuna asılı bayraklar maskeli bir saldırgan tarafından söküldü.	MERSİN	6.03.2024
		CHP Afyon adayı Burcu Köksal, "Seçildiğimde belediye kapıları DEM Parti hariç her partiye açık olacak" sözleriyle ırkçı seçim propagandası yaptı.	AFYONKARAHİSAR	6.03.2024
		Kayım yönetimindeki Iğdır Belediyesi'nin yeni hizmet binasına asılan tabelada Kürtçeye yer verilmedi.	İĞDIR	8.03.2024
		Kayseri'nin Kocasinan ilçesinde DEM Parti'nin seçim aracına silahlı saldırı düzenlendi.	KAYSERİ	14.03.2024
		Kocaeli Newrozu'nda polisler, bir kişinin üzerindeki Amedspor formasına "YPG forması" olduğu gerekçesiyle el koydu. Down sendromlu ve epilepsi hastası kız çocuğu, formasına el konulunca kriz geçirdi.	KOCAELİ	17.03.2024
		Adana'nın Seyhan İlçesine bağlı İnönü Caddesi üzerinde yürürken kendi aralarında yaptığı sohbetle Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ı eleştiren DEM Partili 2 genç, polislerce durdurulup, cadde ortasında işkence yapıldı. Ters kelepçelenip polis otobüsüne bindirilen gençler araç içinde de darp edildi.	ADANA	23.03.2024

TABLO-2: 01.01.2024/31.03.2024 TARİHLERİ ARASI MÜLTECİLERE YÖNELİK İRKÇİ SALDIRILAR				
KİŞİ	CİNSİYET	OLAY	YER	TARİH
DİYAR MIHEMMED	E	Riha'da mahalle bekçileri Diyar Mihammed adlı genç ile kimliği öğrenilemeyen 2 kişiyi ayağından vurarak yaraladı.	ŞANLIURFA	7.01.2023
	E	Gaziantep'te, 14 yaşındaki Suriyeli çocuk, oyun oynadığı arkadaşını düşürdüğü iddiasıyla arkadaşının ailesi tarafından kaçırılmış. Cani aile, çocuğu öldüresiye dövüp, cinsel taciz uygulayıp, öldüğünü düşünerek yol kenarına bırakmış!	GAZİANTEP	11.01.2024
	K	Diyarbakır'da kendini K.A. olarak tanıtan M.A.S. adlı polis, Göç İdaresi'ne müracaat edip oturum izni alan göçmen kadını taciz etti.	DİYARBAKIR	15.01.2024
		CHP'li Mamak Belediye Başkan adayı Veli Gündüz Şahin, seçim çalışmaları sırasında sokakta karşılaştığı göçmen çocuklara "Gönderirim ben bunları memleketine. Bunlar büyüyünce memlekete büyük sorun olacak" şeklinde ırkçı söylemlerde bulundu.	ANKARA	23.02.2024

TABLO-3: 01.01.2024/31.03.2024 TARİHLERİ ARASI ALEVİLERE YÖNELİK İRKÇİ SALDIRILAR				
KİŞİ	CİNSİYET	OLAY	YER	TARİH
F.B	E	Koç Üniversitesi'nin öğrenci yurdunda TÜBİTAK birincilik ödülü sahibi üniversiteli F. B.'nin, aynı odayı paylaştığı Hasan Ege Karanfil ve Arda D. tarafından Kürt ve Alevi olduğu gerekçesiyle saldırıya maruz bırakıl	İSTANBUL	4.01.2024
		MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Meclis'teki grup konuşmasında "Türkiye'de 'Dersim' diye bir il yoktur. Olan ise tunç yüreklilerin yaşadığı Tunceli'dir" iddiasına bulundu.	ANKARA	23.01.2024
		Sosyal medya hesabından yayın yapan bir kadın yayın esnasında "Ben gavur muyum, ben alevi miyim? Tabi ki çocuklarıma bakıyorum. Bizim burada alevilere gavur derler" sözleriyle ırkçılık yaptı.		6.02.2024